

รู้ทัน

การเข้าสู่ กระบวนการ ยุติธรรม

สำหรับเด็กและเยาวชน

สิทธิเด็กและเยาวชนเมื่อเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมาย
และถูกดำเนินคดีจากการแสดงออกทางการเมือง

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และ
วิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ)
“เด็ก” หมายถึงบุคคลที่มีอายุเกินกว่า 10 ปี แต่ยังไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์
“เยาวชน” ซึ่งหมายถึง บุคคลที่อายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์
และกำหนดให้กระบวนการยุติธรรมของเด็กมีลักษณะแตกต่างจากของผู้ใหญ่

รู้หรือไม่?

ตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2563 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2565 เด็กและเยาวชนอย่างน้อย 283 คน ถูกดำเนินคดีจากการใช้สิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก **หลายคนถูกตั้งข้อหาร้ายแรงทั้งมาตรา 112 และ มาตรา 116**

เด็กและเยาวชนที่ออกมาแสดงความคิดเห็นและกล้าพูดถึงปัญหา ต้องถูกดำเนินคดีราวกับว่าไปทำความผิดหรือก่อคดีอาญา และยังต้องเผชิญกับความยากลำบากและทุกข์ใจจากกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนอีกด้วย

คดีอาญา เช่น ขับรถชนคนบาดเจ็บสาหัสหรือเสียชีวิต
ค้ายาเสพติด ลักขโมย ทำร้ายร่างกาย

เมื่อเราถูกดำเนินคดี
กฎหมายไทยมีมาตรการ
ในการดูแลปกป้องเด็กอยู่นะ

พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ กำหนดให้
การดำเนินคดีอาญามีขั้นตอนเพิ่มเติม
จากคดีของผู้ใหญ่ เพื่อให้เด็กและเยาวชน
ที่ตกเป็นผู้ต้องหาได้รับการคุ้มครอง
แต่ก็สร้างภาระให้แก่เด็กไม่น้อย

บุคลากรวิชาชีพทุกคนที่พูดคุยและใกล้ชิดเด็กในกระบวนการพิจารณาคดีจะต้องดูแลให้เด็กๆ เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่เป็นมิตรต่อเด็ก (CHILD- FRIENDLY JUSTICE) ตั้งแต่ก่อนขึ้นศาล ระหว่างขึ้นศาล และภายหลังจากนั้น

Start
เริ่ม!

ขั้นตอนตำรวจ

แจ้งข้อกล่าวหาเพิ่ม (ถ้ามี)

ยื่นคำให้การ

หมายเรียกผู้ต้องหา

- ไปสน.ถูกแจ้งข้อกล่าวหา
- สอบคำให้การ
- พิมพ์ลายนิ้วมือ

หมายจับ/จับระหว่างชุมนุม

- ถูกนำตัวไปสน.ที่เกิดเหตุ
- บันทึกจับกุม + แจ้งข้อกล่าวหา
- สอบคำให้การ + พิมพ์ลายนิ้วมือ

- นัดพบพนักงานคุมประพฤติ (สืบเสาะประวัติ 2-3 ครั้ง)
- นัดศูนย์ให้คำปรึกษา (ประเมินสภาพปัญหา ส่วนบุคคล + ครอบครัว)

ตรวจสอบการจับ ภายใน 24 ชม.

- ต่อศาลเยาวชนฯ
- อยู่ในอำนาจควบคุมตัวของศาลาแล้ว/ ประกันตัวชั้นสอบสวน

ตำรวจมีความเห็นสั่งฟ้อง

- ส่งสำนวน และผู้ต้องหา ให้อัยการ

ขั้นตอนอัยการ

- รายงานตัว
- ยื่นหนังสือขอความเป็นธรรม (ถ้ามี)

“สำนึกผิด”
ร่วมมาตรการพิเศษ + ทำแผนฟื้นฟูที่สถานพิษณุฯ (คดีโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 5 ปี)
คดีสิ้นสุด

มีคำสั่งไม่ฟ้องคดี
คดีสิ้นสุด

ไม่ร่วมมาตรการพิเศษหรือ
คดีที่มีโทษจำคุกเกิน 5 ปี

กระบวนการในคดีเด็ก/เยาวชน
เริ่มที่ขั้นตอนตำรวจ ขั้นตอนอัยการ
ซึ่งมีขั้นตอนเพิ่มเติมแตกต่างจาก

ภาพรวมกระบวนการ คดีการเมืองของเยาวชน

มีคำสั่งฟ้องคดี

- รายงานตัว ที่สำนักงานอัยการ

- ไปยื่นคำฟ้องที่ศาลเยาวชนฯ

*ฟ้องกรณีเยาวชนอยู่ใน

อำนาจควบคุมตัวของศาลฯแล้ว

*ประกันตัวระหว่างการพิจารณาคดี

ชั้นศาลเยาวชน
และครอบครัว

- นัดคุ้มครองสิทธิ
- นัด+สอบคำให้การ
ตรวจพยานหลักฐาน
- สืบพยานโจทก์และจำเลย
- นัดไต่สวน อื่นๆ (ถ้ามี)
- มีคำพิพากษาศาลชั้นต้น

• ยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา
ต่อศาลสูง

ไม่ยื่น
หรือคดีต้องห้าม
อุทธรณ์/ฎีกา
คดีสิ้นสุด

มีคำพิพากษาศาลสูง
คดีสิ้นสุด

สถาน
พินิจฯ

“สำนักพิชิต”ร่วมมาตรการพิเศษ

*ทำแผนฟื้นฟูที่สถานพินิจฯ

(คดีโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 20 ปี)

คดีสิ้นสุด

นที่เราจะได้เจอ
และชั้นศาล
ากคดีของผู้ใหญ่

สิทธิของเราเมื่อถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา

- คดีของเราต้องได้รับการพิจารณาคดีที่ “ศาลเยาวชนและครอบครัว” เท่านั้น
- ต้องนับอายุของเราในวันที่ได้ลงมือกระทำสิ่งที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด แม้เราถูกดำเนินคดีหลังจากที่เราอายุ 18 ปีไปแล้วก็ตาม
- ตำรวจห้ามจับเรา ถ้าไม่มีหมายจับของศาลมาแสดงต่อหน้าเรา หรือ เราไม่ได้ทำความผิดซึ่งหน้า

หมายจับ คือ เอกสารที่เป็นคำสั่งของศาลที่ให้เจ้าหน้าที่จับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลย

กรณีที่เราไม่ได้ทำผิดกฎหมาย ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่รัฐไม่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวเราไว้ ต้องปล่อยตัวเราทันที

- กรณีเราทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีหมายจับ ตำรวจจะจับก็ต้องไม่ใช้ความรุนแรง ไม่ใช่เครื่องพันธนาการ ไม่ประจานให้อับอาย ต้องบอกให้เราทำผิดอะไร และตำรวจต้องรีบแจ้งให้พ่อแม่ ญาติ คนที่เราอาศัยอยู่ด้วยหรือผู้ใหญ่ที่เราไว้วางใจให้ทราบโดยเร็ว ต้องให้เราปรึกษาคนเหล่านั้นหรือที่ปรึกษากฎหมาย และห้ามตำรวจถามข้อเท็จจริงใดหรือถามว่าเราจะให้การอย่างไร และรีบส่งตัวเราให้พนักงานสอบสวนสถานที่ตำรวจที่เกิดเหตุโดยเร็ว

ที่ปรึกษากฎหมาย คือ นายความซึ่งสอบผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กำหนดและได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นที่ปรึกษากฎหมายที่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

- ห้ามควบคุมตัวเราพร้อมกับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นผู้ใหญ่ และห้ามควบคุมตัวเราในห้องขังที่ทำไว้สำหรับขังผู้ใหญ่

หมายเรียกผู้ต้องหา คือ หนังสือที่ออกโดยพนักงานสอบสวนส่งให้มาพบ เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับคดี

- สถานที่ที่จะสอบถามหรือสอบสวนต้องเป็นสัดส่วน ไม่ปะปนกับผู้ต้องหาอื่น มีบรรยากาศที่เป็นมิตรต่อเรา และตำรวจ พนักงานสอบสวนต้องใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่บังคับ ชูเชิญ ทรมาน หรือหลอกลวงให้เรายอมให้ข้อเท็จจริงหรือรับสารภาพ
- ไม่ว่าพนักงานสอบสวนจะสอบถามหรือสอบสวนเสร็จหรือไม่ก็ตาม ภายใน 24 ชั่วโมง นับตั้งแต่เวลาที่เรามาถึงสถานีตำรวจที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนต้องพาเราไปตรวจสอบ การจับกุมที่ศาลเยาวชนฯ เพื่อให้ศาลตรวจสอบว่าการจับกumnี้นั้นถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่
- เรามีสิทธิแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมาย เพื่อช่วยเหลือคดีและเตรียมความพร้อมเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ชั้นตำรวจ ชั้นอัยการ และชั้นศาล แต่ถ้าเราไม่มีที่ปรึกษา กฎหมายของตนเอง พนักงานสอบสวนหรือศาลต้องจัดหาที่ปรึกษากฎหมายให้เราทุกครั้ง ที่ต้องไปที่สถานีตำรวจหรือศาล โดยที่เราไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น
- พนักงานสอบสวนจะแจ้งข้อกล่าวหาหรือสอบสวนเราต้องกระทำต่อหน้าที่ปรึกษา กฎหมาย และพ่อ แม่ ญาติ คนที่เราอาศัยอยู่ด้วยหรือคนที่เราไว้วางใจเข้าร่วมด้วย และต้องจัดหาทีมสหวิชาชีพเข้าร่วมการสอบสวน ระหว่างการสอบสวน นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์จะช่วยประเมินสภาพจิตใจ และช่วยเหลือเวลาพวกเขาถูกตั้งคำถาม และกลั่นกรองคำถามให้เหมาะสมและไม่ให้กระทบต่อจิตใจ

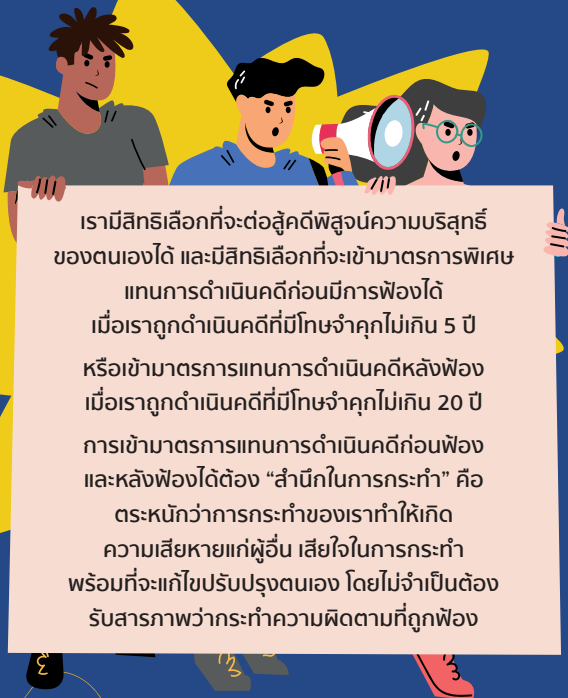
สหวิชาชีพ คือ นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ พนักงานอัยการ ญาติ ความ ซึ่งสอบผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กำหนดและได้รับการขึ้นทะเบียน ให้เป็นที่ปรึกษากฎหมายที่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

- นอกจากผู้ปกครอง เราสามารถขอให้คนที่เราไว้วางใจ เช่น ญาติ ครู เพื่อน แฟน อยู่ร่วมด้วยกับเรา ในทุกขั้นตอนของการจับกุม การสอบสวน และการพิจารณาตัดสินศาล คนที่เราเลือกให้เป็นคนที่เราไว้วางใจควรจะเข้าพบตำรวจให้ได้เร็วที่สุด เพื่อร่วมกระบวนการจับกุม ฟังการสอบสวน และเตรียมความพร้อมเรื่องเอกสารและเงินสำหรับประกันตัว
- เรามีสิทธิประกันตัวเมื่อพนักงานสอบสวนยื่นขอต่อศาลให้ควบคุมตัวเราในระหว่างรวบรวมหลักฐานหรือเอกสาร รวมถึงมีสิทธิประกันตัวทั้งชั้นพนักงานอัยการ และชั้นศาล หากศาลเยาวชนและครอบครัวซึ่งเป็นศาลชั้นต้น ศาลแรกที่เราจะได้เจอพิพากษาว่าเรากระทำความผิด เรายังมีสิทธิประกันตัวต่อผู้ตัดสินจนกว่าคดีจะถึงที่สุดได้

กรณีที่เราไม่ได้ทำผิดกฎหมาย ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่รัฐไม่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวเราได้ไว้ ต้องปล่อยตัวเรากลับ

- ในการพิจารณาคดี ทุกฝ่ายต้องใช้คำพูดคำถามที่เข้าใจได้ง่าย และให้เราพ่อแม่ญาติ คนที่เราไว้วางใจมีสิทธิพูดแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น บอกเล่าข้อเท็จจริง และซักถามได้ไม่ว่าในเวลาใดๆ
- การพิจารณาคดีต้องทำในห้องที่ไม่ใช่ห้องพิจารณาคดีแบบผู้ใหญ่ และไม่ปะปนกับการพิจารณาคดีอื่น
- ศาลจะพิพากษาลงโทษหรือใช้วิธีการสำหรับเด็กหรือเยาวชนได้เมื่อได้รับรายงานจาก ผู้อำนวยการสถานพินิจฯ แล้วเท่านั้น
- คณะผู้พิพากษาที่พิจารณาคดี ต้องมี 4 คน คือ ผู้พิพากษา 2 คน ผู้พิพากษาสมทบ 2 คน (1 คนต้องเป็นผู้หญิง)

- การปฏิบัติต่อพวกเขาไม่ว่ากรณีใด ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก/เยาวชนเป็นหลัก ซึ่งประโยชน์สูงสุดต้องพิจารณาให้เป็นไปตามความเหมาะสม ความต้องการ และความจำเป็นของเด็กแต่ละคนซึ่งแตกต่างกัน
- การดำเนินคดีอาญาต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของพวกเขามากกว่าการลงโทษ
- ศาลต้องพิจารณาและพิพากษาคดีด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ หากศาลตัดสินว่ามีความผิด แต่ลักษณะคดี และคุณสมบัติของเราและผู้ปกครองครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่จะให้เข้ามาสมัครการพิเศษแทนการถูกตัดสินพิพากษา ศาลหรือผู้ปกครองของเราสามารถขอให้เราเข้ามาสมัครการดังกล่าวได้
- กิจกรรมต่างๆ ที่เราจะต้องทำเมื่อเลือกเข้ามาสมัครการพิเศษ จะต้องเป็นกิจกรรมที่ออกแบบมาอย่างเหมาะสมต่อการฟื้นฟูของเด็กและเยาวชนแต่ละคน

**กระบวนการยุติธรรมของเด็กและเยาวชน
เน้นไปที่การบำบัดฟื้นฟูและ ‘หันเหคดี’
มากกว่าการพิสูจน์ว่าทำความผิดหรือไม่
เพราะมองว่าเด็กและเยาวชนอาจจะตัดสินใจผิดพลาด
ด้วยวัยและประสบการณ์ เพื่อให้เด็กและเยาวชน
ไม่เสียโอกาสในการใช้ชีวิต**

ขั้นตอนพวกนี้ ทำให้พวกเรามี
กระทางคดีมากกว่าผู้ใหญ่ ต้องไปเจอคน
และขั้นตอนเยอะมากๆ เจออันไหนไปหมด
ต้องหยุดเรียนบ่อย เพื่อนบางคนต้อง
หยุดเรียนกลางคัน เสียค่าใช้จ่ายหลายอย่าง
เพราะต้องคอยไปรายงานตัวตามกระบวนการ

แล้วเมื่อพวกเราเข้าสู่กระบวนการ
ยุติธรรมจริงๆ เรากลับเจอ
การละเมิดสิทธิจากเจ้าหน้าที่
และขั้นตอนเหล่านี้อีกด้วย
ซึ่งเรามีสิทธิที่จะปรึกษา
ทนายความและร้องเรียนได้

เช่นในตัวอย่างหน้าต่อไป

ตัวอย่างของการละเมิดสิทธิเด็ก

พนักงานสอบสวนนัด
เยาวชนให้มารับทราบข้อ
กล่าวหาโดยไม่ได้จัดเตรียม
สถานที่และทีมสหวิชาชีพไว้

ทำให้เสียเวลา เสียโอกาสในการเรียน มีภาระค่าใช้จ่ายและเครียด ในการเดินทางมาพบพนักงานสอบสวนอีกครั้งเมื่อมีเจ้าหน้าที่ครบ สร้างภาระให้ทั้งเด็ก/เยาวชนและครอบครัวทั้งเรื่องเงินและเวลาที่ต้องใช้ในการเดินทาง ว่างงาน ลาเรียน และมีค่าใช้จ่ายการเดินทางมาสถานีพินิจ บ่อยๆ

เด็ก/เยาวชนถูกจับกุมระหว่างการชุมนุมหรือแสดงออกทางการเมืองถูกจับรวมกับผู้ใหญ่ และโดนใช้เครื่องพันธนาการ (อย่างกุญแจมือ โซ่ตรวน สายเคเบิลไทร์ หรือถูกทำร้ายร่างกาย) และศาลฯ กลับมีคำสั่งว่าเป็นการจับกุมโดยชอบ

เด็ก/เยาวชนบาดเจ็บ รู้สึกไม่ปลอดภัย เพราะถูกจับกุมโดยไม่ถูกหลักการ

กรณีที่เด็ก/เยาวชนได้รับบาดเจ็บจากการจับกุมของเจ้าหน้าที่ศาลฯ กลับมีคำสั่งว่าเป็นการจับกุมโดยชอบ และอนุญาตควบคุมตัว

นอกจากเป็นการจับกุมโดยมิชอบแล้ว ยังผิดหลักสิทธิเด็กตามอนุสัญญาฯ เด็ก/เยาวชน ต้องดำเนินการขอประกันตัว ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายประกันตัว การรักษาตัว กระทบกับเศรษฐกิจของครอบครัว

มีพนักงานสอบสวนขอออกหมาย
ควบคุม โดยไม่มีเหตุจำเป็น

เด็ก/เยาวชนได้รับความเดือดร้อนและไม่เป็นธรรม
การขอหมายควบคุมควรมีไว้ในกรณีที่มีเหตุ
ให้สงสัยว่าผู้ต้องหาจะหนีเท่านั้น ไม่ใช่กับ
เด็ก/เยาวชน

หลังจากได้รับการประกันตัวก่อนฟ้อง
เด็ก/เยาวชนต้องรายงานตัวต่อศาล
ตามนัดหลายครั้ง

การเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ทำให้เด็ก/เยาวชนและ
ครอบครัวเผชิญความเครียด เสียเวลา เสียรายได้
เสียโอกาส ทั้งๆ ที่การร่วมชุมนุมหรือทำกิจกรรมเชิง
สัญลักษณ์เป็นการใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ
หลักสิทธิมนุษยชนและพันธกรณีระหว่างประเทศ
ที่รัฐต้องคุ้มครองและส่งเสริมโดยไม่ต้องหาเหตุ
การกระทำความผิดมาจับกุมหรือวิเคราะหส์ภาพ
ปัญหาของเด็ก/เยาวชนเพื่อแก้ไขพฤติกรรม

ในกระบวนการนัดสืบเสาะประวัติเด็ก/เยาวชน
และครอบครัวที่สถานพินิจฯ มักพบการตั้ง
คำถามเด็ก/เยาวชนชุดคำถามที่ไม่คำนึงถึง
ความหลากหลายทางเพศและยุคสมัย

เป็นคำถามที่ละเมิด
และลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

อย่าลืมว่า เรามีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง และไม่ควรถูกดำเนินคดีเพราะใช้สิทธินี้

ทุกคนในสังคมเองก็มีหน้าที่ในการเคารพสิทธิของเด็กและเยาวชนในทุกสถานการณ์ รวมทั้งในกระบวนการศาลและการพิจารณาคดีด้วย

พวกเราเองก็มีหน้าที่ที่จะต้องเรียนรู้สิทธิของเราในกระบวนการยุติธรรมและเคารพสิทธิของคนอื่นๆ ด้วย

และแม้พวกเราจะถูกดำเนินคดี แต่เราก็ต้องได้รับการคุ้มครองตามหลักการสิทธิเด็กในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมนะ

ภาครัฐทุกภาคส่วนเองมีหน้าที่ที่จะทำให้แน่ใจว่าบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับการอบรมให้มีความเข้าใจและไม่ละเมิดสิทธิเด็ก

รู้หรือไม่ หากเราถูกละเมิดสิทธิ เราสามารถร้องเรียนต่อหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่คุ้มครองสิทธิเด็กได้ด้วยนะ

- กรณีนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางร่างกายหรือจิตใจ หรือไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษา > ศูนย์เฉพาะกิจเพื่อคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (จก.ชน.สพฐ.) เป็นศูนย์ประสานงานเร่งด่วน โทร: 02-288-5599
- หากครูฝ่าฝืนกฎกระทรวง > สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (<https://otepc.go.th/th/contact-us.html>)
- ถ้าครูฝ่าฝืนกฎกระทรวงหรือทำผิดวินัยครู หากเราร้องเรียนต้องคัดกรในกำกับกระทรวงศึกษาธิการแล้ว 'ไม่ได้รับความเป็นธรรม' > ติดต่อศาลปกครอง เพื่อนำเรื่องขึ้นฟ้องต่อศาลปกครอง (หรือฟ้องศาลปกครองแต่แรกได้) ศาลปกครองมีแผนกปรึกษาคดีซึ่งให้คำปรึกษาฟรีพร้อมร่างคำฟ้องให้ฟรี โทร: 1355, 02-141-1111 สายด่วนการศึกษา 1579
- หรือติดต่อ > คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ก.ส.ม.) องค์การอิสระซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ <https://www.nhrc.or.th/Home.aspx> โทร: 02-141-3800

จัดทำโดย

TLHR
มูลนิธิทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน
THAI LAWYERS FOR HUMAN RIGHTS

ช่องทางติดต่อคุณทนายฯ

☎ 092-271-3172, 096-789-3173

📧 lawyercenter2014@gmail.com 🐦 <https://twitter.com/TLHR2014>

และคณะที่ปรึกษาที่ประกอบด้วยเด็ก เยาวชน และผู้เชี่ยวชาญเด็ก

สนับสนุนโดย

 Sweden
Sverige

 Save the Children
มูลนิธิเซฟเดอะไชลด์

การผลิตผลงานชิ้นนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลสวีเดน ความรับผิดชอบต่อนี้หาเป็นของ

ผู้จัดทำแต่เพียงผู้เดียว โดยรัฐบาลสวีเดนไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยหรือตีความตรงกับเนื้อหาที่ปรากฏ